2018

M.A.

1st Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 104

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा समाधेयाः।

1. चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं देयम्। 4X2

क) नाट्यशास्त्रस्य कः रचयिता? अस्य प्रसिद्धटीकायाः टीकाकारस्य च परिचयो देयः।

ख) 'क्रीडनीयकमिच्छामो दृश्यं श्रव्यं च यद्भवेत्' कस्येयमुक्तिः ?

ग)वृत्तिः कतिविधा ? काश्च ताः ?

घ) नाट्यमण्डपः कतिविधः? कश्च उत्तमः?

ङ) उत्तररामचरितस्य कः रचयिता? प्रथमाङ्कस्य नाम किम् ?

च) रामं प्रति वशिष्ठस्य क आसीत् उपदेशः ?

छ) शम्वुकबधः कस्मिन् अङ्के प्राप्यते ? कः शम्वुकः?

ज) उत्तररामचरितम् इति नाटकस्य नामकरणं किमर्थम् ?

(Turn Over)

2. यथेच्छं चतुर्णां व्याख्या कार्या। 4X4

क) जग्राह पाठ्यमृग्वेदात् सामभ्यो गीतमेव च।
यजुर्वेदादभिनयान् रसानाथर्वनादपि ॥

ख) सर्वशास्त्रार्थसम्पन्नं सर्वशिल्पप्रदर्शकम्।
नाट्याख्यं पञ्चमं वेदं सेतिहासं करोम्यहम् ॥

ग) भारतीं सात्त्वतीं चैव वृत्तिमारभटिं तथा।
समाश्रित्य प्रयोगस्तु प्रयुक्तो वै मया द्विजा ॥

घ) लौकिकानां हि साधूनामर्थं वाचानुवर्तते।
ऋषीणां पुनदाद्यानां वाचमर्थोऽनुधावति ॥

ङ) उत्पत्तिपरिपूतायाः किमस्याः पावनान्तरैः।
तीर्थोदकञ्च वह्निश्च नान्यतः शुद्धिमर्हतः ॥

च) नानाभावोपसम्पन्नं नानावस्थान्तरात्मकम्।
लोकवृत्तानुकरणं नाट्यमेतन्मया कृतम् ॥

छ) वज्रादपि कठोराणि मृदुनि कुसुमादपि।
लोकोत्तराणां चेतांसि को नु विज्ञातुमर्हति॥

ज) नैसर्गिकी सुरभिणः कुसुमस्य सिद्धा।
मूर्ध्नि स्थितिर्न चरणैरवताडनानि॥

3.कयोश्चिद् द्वयोः उत्तरं लेख्यम् - 8X2

क) भरतस्य नाट्यशास्त्रानुसारं नाटकस्य उत्पत्तिविषये एकः प्रबन्धः उपस्थापनीयः ?

ख)नाट्यशास्त्रानुसारं जर्जरदण्डस्य वर्णनं क्रियताम्।

ग) उत्तररामचरिते भवभूतिर्विशिष्यते इत्युक्तेः याथार्थ्यम् आलोच्यम्।

घ)उत्तररामचरिते प्रथमाङ्के चित्रदर्शनस्य नाटकीयतात्पर्यं पार्यालोच्यताम्।

(*Internal Assessment :10 marks*)

समाप्तम्